

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Przekład tekstów artystycznych (Ćw. audytoryjne), PG_00166561						
Kierunek studiów	Filologia germańska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027			
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki			
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji		na uczelni			
Rok studiów	2	Język wykładowy		polski			
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS		3.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia		zaliczenie			
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Germańskiej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Agnieszka Haas					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		4.0		41.0	75
Cel przedmiotu	Celem zajęć jest zapoznanie studentów ze specyfiką tekstu artystycznego (różne gatunki, media, sposoby użytkowania, epoki, style, dyskursy) i sposobami jego przekładu, uzależnionymi od czynników tekstowych i pozatekstowych. Zajęcia mają na celu kształcenie praktycznej umiejętności tłumaczenia różnych form literackich oraz form z pogranicza innych sztuk (np. muzyki), kształcenie warsztatu językowego tłumacza oraz zapoznanie z metodami pracy nad przekładem artystycznym, obszarami życia zawodowego i działalności kulturalnej, w których przekład artystyczny funkcjonuje.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FGMU2_W06] Zna szczegółowo współczesne dokonania, ośrodki i szkoły badawcze w dziedzinie językoznawstwa, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania oraz tendencje rozwojowe.	- zna szczegółowo współczesne dokonania, ośrodki i szkoły badawcze zajmujące się zagadnieniami przekładu artystycznego, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania oraz tendencje rozwojowe	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FGMU2_K01] Ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, potrafi dokonać krytycznej oceny odbieranych treści, a także zastosować swoją wiedzę w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych.	- ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie przekładu literackiego	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FGMU2_U03] Potrafi interpretować tekst literacki i naukowy z dziedziny nauk humanistycznych, umie dokonać trafnej analizy oraz zastosować oryginalne podejście.	- potrafi interpretować tekst literacki w celu dokonania trafnej analizy oraz zastosować oryginalne podejście (stworzyć własny przekład artystyczny w oparciu o dokonaną analizę i interpretację tekstu)	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FGMU2_W09] Ma uporządkowaną pogłębioną i podbudowaną teoretycznie wiedzę szczegółową z zakresu wybranej specjalności, tj.: teorii przekładu lub komunikacji w biznesie i gospodarce lub dydaktyki.	- ma uporządkowaną pogłębioną i podbudowaną teoretycznie wiedzę szczegółową o przekładzie artystycznym	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FGMU2_U08] Posiada podstawową umiejętność przekładu wybranych rodzajów tekstów z języka niemieckiego na język polski oraz z języka polskiego na język niemiecki, lub umiejętności w zakresie przygotowania i realizacji zadań dydaktycznych, lub w zakresie komunikacji w przedsiębiorstwie i w biznesie.	- posiada umiejętność przekładu tekstów artystycznych (literackich i pokrewnych) z języka niemieckiego na język polski oraz z języka polskiego na język niemiecki	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FGMU2_W04] Zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię w języku niemieckim z zakresu wybranej specjalności, tj.: teorii przekładu lub dydaktyki, lub biznesu i gospodarki.	- zna i rozumie na poziomie zaawansowanym terminologię w języku niemieckim z zakresu teorii przekład.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FGMU2_U01] Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i użytkuje informacje z różnych źródeł.	- wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i użytkuje informacje z różnych źródeł, w celu wykorzystania ich w przekładzie z języka niemieckiego na polski i odwrotnie.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
Treści przedmiotu	Praktyczne ćwiczenia obejmujące czytanie, dyskusję nad istniejącymi tłumaczeniami oraz samodzielne próby przekładu tekstów literackich. Analiza istniejących przekładów jako punkt wyjścia do pracy nad nowym tłumaczeniem. W ramach ćwiczeń omawiane są zagadnienia odnoszące się do specyfiki tekstu literackiego i przekładu artystycznego - na konkretnych przykładach i rozwiązaniach translatorskich studentów: metafora, nieprzetłumaczalność i wieloznaczność, parafraza, intertekstualność, polifoniczność tekstu literackiego, obecność idiolektów, gry słów, zasady budowy wiersza i jego przekładu (elementy prozodii, wersyfikacji, retoryki); analiza rozwiązań translatorskich (z literatury niemieckiej na j. polski oraz z literatury polskiej na j. niemiecki) próba oceny i dyskusja nad rozwiązaniami translatorskimi studentów. Przekład prozy, poezji współczesnej i klasycznej z uwzględnieniem systemu wersyfikacyjnego polskiego i niemieckiego, dramatu, adaptacja tekstu dla potrzeb scenicznych, przekład tekstów o funkcji apelatywnej; wybrane elementy przekładu audiowizualnego (piosenka, pieśń, libretto).		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Znajomość obu języków umożliwiającą udział w zajęciach; wiedza z zakresu literaturoznawstwa i historii literatury niemieckiej oraz translatoryki.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	oceny za wypowiedzi w dyskusjach i wkład w rozwiązywanie problemów na zajęciach	51.0%	20.0%
	wykonanie przekładów omawianych na ćwiczeniach	51.0%	80.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	• Apel, F.: Sprachbewegung. Eine historisch-poetologische Untersuchung zum Problem des Übersetzens. Heidelberg 1982. • Apel F., Kopetzki A., Literarische Übersetzung. Stuttgart 2003. • Brzozowski, J.: Stańczę po stronie tłumacza: Zarys poetyki opisowej przekładu. Kraków 2011. • Fast, P. (red.): Przekład artystyczny a współczesne teorie translatologiczne. Katowice 1998. • Haas, A.: Granice krytyki przekładu, w: Recepja. Transfer. Przekład. Oblicza recepcji. T.3, pod red. Jana Koźbiała, Warszawa 2005, s.117-131. • Hendrykowski Marek, Adaptacja jako przekład intersemiotyczny. "Przestrzenie Teorii 20. Poznań 2013. • Krysztofiak, M.: Przekład literacki a translatologia. Poznań 1999. • Majkiewicz A., Intertekstualność implikacje dla teorii przekładu. Warszawa 2008. • Między oryginałem a przekładem seria pod red. m.in. J. Koniecznej-Twardzikowej i M. Filipowicz Rudek (1.90-2000). • Nowicka-Jeżowa, A., Knysz-Tomaszewska D., Przekład literacki: teoria, historia, współczesność. Warszawa 1997. • Sadkowski, W.: Odpowiednie dać słowo słowo. Zarys dziejów przekładu literackiego w Polsce, Warszawa 2002. • Sommerfeld, B.: Übersetzungskritik. Modelle, Perspektiven, Didaktik. Poznań 2016.
	Uzupełniająca lista lektur	• Balcerzan, E.: Literatura z literatury (strategie tłumaczy), Katowice 1998. • Fast P.: O granicach przekładalności [w:] Przekład artystyczny, t. I: Problemy teorii i krytyki, red. Piotr Fast, Katowice 1991. • Fimiak-Chwiłkowska, A.: poprawić poprzednika? - Koncepty tłumaczy w serii translatorskiej. Na przykładzie opowiadania Panny z Wilka Jarosława Iwaszkiewicza i niemieckich tłumaczeń. Rocznik Przekładoznawczy 13/2018. • Kubiński W., Kubińska O. / Wolański T. Z. (red.), Przekładając nieprzekładalne, Gdańsk 2000. • Haas, A.K.: Was der listige Fährmann ans andere Ufer trug Henryk Bereska Übersetzerisches Ringen mit der Lyrik, przekł. H.Petersen (niemieckojęzyczny przedruk artykułu Co chytry przewoźnik wiozł na drugi brzeg...z roku 2006), w: Fährmann grenzenlos. Deutsche ind Polen im heutigen Europa. Zum Gedenken an Henryk Bereska. Hg. Brigitta Helbig-Mischewski, Gabriela Matuszek, Hildesheim-Zürich-New York 2008, s.273-289. • Kaźmierczak, M.: Tłumacz i skopos w filharmonii. Rocznik Przekładoznawczy 12/2017. • Lukas, K., Kaźny, A.: Bolesław Leśmians poetische Transgressionen mit Blick auf deutsche Übersetzungen von Karl Dedecius, (w:) Sommerfeld, Beate / Kęsicka, Karolina / Korycińska-Wegner, Małgorzata/ Fimiak-Chwiłkowska, Anna (red.): Transgressionen im Spiegel der Übersetzung. Festschrift zum 70. Geburtstag von Prof. Maria Krysztofiak-Kaszyńska, Peter Lang, Frankfurt/M. 2016, s. 173-186. • Łuczak, D.: Indywidualna stylistyka autora w przekładzie literackim na przykładzie powieści Joanny Bator Piaskowa Góra i jej tłumaczenia na język niemiecki. Rocznik Przekładoznawczy 13/2018. • Pióro, T.: Szkice o sztuce przekładu i sztuce czytania. Warszawa 2019. • Szymańska, E.: Adaptacje sceniczne Procesu Franza Kafki w Polsce. Wrocław 2008.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	T.Karpowicz, wiersze; Kaschnitz, Popp und Mingel; W.Busch, Max und Moritz; Celan, Psalm; Kafka, Auf der Galerie; Trakl, Der Herbst des Einsamen; Rellstab, Serenade	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	